

Sygn. akt II Ca 327/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 września 2016 roku

Sąd Okręgowy w Szczecinie II Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Tomasz Szaj (spr.)
Sędziowie:	SO Karina Marczak SR del. Grzegorz Orlonek
Protokolant:	stażysta Anna Grądzik

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 28 września 2016 roku w S.

sprawy z powództwa **I. T.**

przeciwko **K. K.**

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanego od wyroku Sądu Rejonowego Szczecin - Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie z dnia 23 grudnia 2015 roku, sygn. akt I C 818/14

1. **oddala apelację;**

2. **zasądza od pozwanego K. K. na rzecz powódki I. T. kwotę 2400 (dwa tysiące czterysta) złotych tytułem kosztów postępowania apelacyjnego.**

SSO Karina Marczak SSO Tomasz Szaj SSR del. Grzegorz Orlonek

Sygn. akt **II Ca 327/16**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 23 grudnia 2015 roku Sąd Rejonowy Szczecin – Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie, sygn. akt I C 818/14:

I. umorzył postępowanie w zakresie żądania pozbawienia wykonalności tytułów wykonawczych;

II. zasądził od pozwanego K. K. na rzecz powódki I. T. kwotę 11.232,94 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 17 kwietnia 2015 r. do dnia zapłaty;

III. oddalił powództwo w pozostałym zakresie;

IV. zasądził od pozwanego na rzecz powódki kwotę 2.968,75 zł tytułem kosztów procesu;

V. nakazał ściągnąć od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa- Sądu Rejonowego Szczecin- Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie kwotę 10,25 zł tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych.

W uzasadnieniu postanowienia Sąd Rejonowy powołał się na następujące ustalenia i rozważania prawne:

Wyrokiem z dnia 28 października 2005 r. Sąd Rejonowy w Szczecinie, w sprawie I C 258/01 z powództwa I. T. przeciwko K. K. oraz z powództwa wzajemnego zasądził od pozwanego K. K. na rzecz powódki kwotę 4.142 zł wraz z odsetkami ustawowymi, oddalił powództwo w pozostałej części (pkt I i II) oraz zasądził od pozwanego na rzecz powódki tytułem kosztów postępowania kwotę 318,50 zł. Ponadto rozstrzygając w zakresie powództwa wzajemnego zasądził od pozwanej wzajemnej I. T. na rzecz K. K. kwotę 3.100 zł wraz z ustawowymi odsetkami, oddalił powództwo wzajemne w pozostałej części (pkt IV i V) oraz tytułem kosztów postępowania wzajemnego zasądził od pozwanej wzajemnej na rzecz powoda wzajemnego kwotę 691,30 zł.

Dnia 1 kwietnia 2011 r. komornik sądowy przy Sądzie Rejonowym Szczecin- Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie A. O. w postępowaniu egzekucyjnym (Km 1324/11) wszczętym na wniosek I. T. przeciwko K. K., prowadzonym na podstawie wyroku Sądu Rejonowego w Szczecinie zaopatrzonego w klauzulę wykonalności w dniu 25 marca 2009 r., zajął wierzytelności dłużnika od Trzeciego Urzędu Skarbowego w S..

Pomiędzy pełnomocnikami stron, tj. pełnomocnikiem K. K. w osobie radcy prawnego M. A. (1) oraz pełnomocnikiem I. T. w osobie adwokata P. K. prowadzone były rozmowy celem umorzenia wierzytelności przysługujących nawzajem do wysokości wierzytelności niższej.

Działający w imieniu i na rzecz K. K. r. pr. M. A. (1), w piśmie datowanym na 9 lipca 2011 r. złożył I. T. oświadczenie o potrąceniu. Wskazał w nim, że K. K. tytułem należności zasądzonych przez Sąd Rejonowy w Szczecinie wyrokiem z dnia 28 października 2005 r. I C 258/01 oraz wyrokiem Sądu Okręgowego w Szczecinie z dnia 26 kwietnia 2006 r. II Ca 242/06 posiada w stosunku do I. T. wierzytelność w kwocie 3.100 zł wraz z odsetkami od dnia 11 czerwca 2001 r. w kwocie 691 zł oraz wierzytelność w zakresie kosztów procesu w kwocie 600 zł (łącznie 4.391 zł). Natomiast wierzytelność I. T. wobec K. K. określił na łączną kwotę 5.073,29 zł (4.142 zł wraz z odsetkami wyliczonymi na dzień 11 czerwca 2001 r. w wysokości 612,79 zł oraz kosztami procesu w kwocie 318,50 zł). Powołując się na powyższe wyliczenia wniósł o ograniczenie prowadzonej egzekucji do kwoty 682,29 zł zaznaczając, że brak reakcji ze strony I. T. skutkować będzie wystąpieniem na drogę postępowania przeciwegzekucyjnego. Do powyższego oświadczenia załączone zostało pełnomocnictwo K. K. udzielone r. pr. M. A. (2) do: „występowania w Jego imieniu we wszystkich sprawach sądowych i majątkowych, w tym związanych z wszczętym postępowaniem egzekucyjnym, prowadzonym przez Komornika przy SR w Szczecinie A. O. - sygn. akt Km 1324/11.” Wskazano nadto, że pełnomocnictwo „obejmuje prawo do występowania przed sądami powszechnymi, sądami administracyjnymi oraz Sądem Najwyższym i Naczelnym Sądem administracyjnym, a także przed wszelkimi organami administracyjnymi, podatkowymi, egzekucyjnymi, a także przed innymi instytucjami i podmiotami oraz prawo udzielania pełnomocnictw substytucyjnych”.

Działający w imieniu i na rzecz K. K. r. pr. M. A. (1), w piśmie z dnia 9 maja 2012 r. (wpływ do kancelarii komornika 10,05.2012 r.), skierowanym do komornika sądowego A. O. przedłożył oświadczenie o potrąceniu wraz z dowodem nadania tego oświadczenia I. T. (18 lipca 2011 r.). Wniósł przy tym o wstrzymanie się z dalszymi czynnościami egzekucyjnymi wobec dłużnika i wystąpienie do wierzyciela z zapytaniem, czy potwierdza otrzymanie oświadczenia o potrąceniu i zaspokojenie wierzytelności wskazanej w tytule wykonawczym.

Pismem z dnia 16 lipca 2012 r. adwokat P. K. działający jako pełnomocnik I. T. zwrócił się do komornika sądowego A. O. o ograniczenie postępowania egzekucyjnego Km 1324/11 do następujących kwot: należności głównej w kwocie 1.655,74 zł, odsetki ustawowych od dnia 12 czerwca 2001 r. do 26 kwietnia 2006 r. w kwocie 293,30 zł, odsetek

ustawowych wyliczonych od kwoty 1.655,74 zł od dnia 27 kwietnia 2006 r. do dnia 16 lipca 2012 r. w kwocie 1.274,30 zł oraz odsetek wyliczonych od kwoty 309,86 zł od dnia 14 marca 2001 r. do 16 lipca 2013 r. w kwocie 498,40 zł.

Ponadto pismem z dnia 16 lipca 2012 r. pełnomocnik I. T. w piśmie skierowanym do pełnomocnika K. K. wskazał, że na skutek oświadczenia o potrąceniu wierzytelność I. T. wobec K. K. na dzień 16 lipca 2012 r. opiewa na łączną kwotę 3.721,74 zł, w tym: należności głównej w kwocie 1.655,74 zł, odsetki ustawowych od dnia 12 czerwca 2001 r. do 26 kwietnia 2006 r. w kwocie 293,30 zł, odsetek ustawowych wyliczonych od kwoty 1.655,74 zł od dnia 27 kwietnia 2006 r. do dnia 16 lipca 2012 r. w kwocie 1.274,30 zł oraz odsetek wyliczonych od kwoty 309,86 zł od dnia 14 marca 2001 r. do 16 lipca 2013 r. w kwocie 498,40 zł.

Dnia 23 listopada 2012 r. w toku postępowania Km 1324/11 zajęto wierzytelności dłużnika od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S..

Postanowieniem z dnia 20 listopada 2012 r. komornik sądowy postanowił ograniczyć postępowanie egzekucyjne w ten sposób, że na dzień 20 listopada 2012 r. do wyegzekwowania na rzecz wierzyciela pozostaje należność główna w kwocie 1.655,74 zł, odsetki zaległe 2.365,86 zł (oraz dalsze odsetki od dnia 21.11.2012 r. w wysokości 0,68 zł dziennie), koszty zastępstwa prawnego w egzekucji w wysokości 600 zł. Komornik w uzasadnieniu postanowienia jako przyczyny ograniczenia egzekucji powołał okoliczność dokonania przez dłużnika potrącenia oraz złożonego w związku z tym oświadczeniem wniosku wierzyciela.

Postanowienie komornika sądowego z dnia 20 listopada 2012 r. odebrane zostało przez pełnomocników stron: r. pr. M. A. (1) w dniu 7 stycznia 2013 r. oraz adw. P. K. w dniu 2 stycznia 2013 r.

Przedmiotowe postanowienie nie zostało zaskarżone przez żadną ze stron.

Dnia 3 września 2013 r. komornik sądowy A. O. w sprawie Km 1324/11 uiszczył na rzecz wierzyciela I. T. kwotę 4.971,62 zł wyegzekwowane od dłużnika K. K..

Na wniosek K. K. wyrok Sądu Rejonowego w Szczecinie z dnia 28 października 2005 r. oraz wyrok Sądu Okręgowego w Szczecinie z dnia 26 kwietnia 2006 r. zaopatrzone zostały postanowieniem z 22.06.2006 r. w klauzulę wykonalności.

Na podstawie przedmiotowych tytułów wykonalności komornik sądowy przy Sądzie Rejonowym Szczecin-Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie R. W. w 2014 r. wszczął egzekucję pod sygn. akt Km 75/14 dotyczącą należności głównej w kwocie 3.100 zł wraz z odsetkami (do 6.03.2014 r. w kwocie 5.421,24 zł oraz od dnia 7.03.2014 r. w wysokości 1,19 zł dziennie).

Pismem z dnia 10 lutego 2014 r. komornik sądowy zawiadomił I. T. o wszczęciu przeciwko niej, na wniosek K. K., egzekucji oraz zajęciu wierzytelności od Naczelnika Drugiego Urzędu Skarbowego w S..

Pismem z dnia 6 marca 2014 r. komornik sądowy zawiadomił I. T. o zajęciu rachunku bankowego dłużnika w Banku (...) S.A. Łącznie zajęto kwotę 11.186,20 zł.

Pismem z dnia 11 marca 2014 r. pełnomocnik I. T. (adwokat P. K.) wniósł do komornika o wstrzymanie egzekucji prowadzonej pod sygn. akt Km 75/14. Wskazał, że wierzytelność ta została spłacona w postępowaniu egzekucyjnym Km 1324/11.

Pismem z dnia 12 marca 2014 r. pełnomocnik powódki skierowanym do komornika wskazał, że z uwagi na dokonanie zajęcia i zablokowania całej dochodzonej w postępowaniu egzekucyjnym kwoty w wysokości 11.186,20 zł na rachunku w banku (...) wnosi o zwolnienie spod egzekucji nadpłaty podatków w Urzędzie skarbowym oraz rachunków bankowych w Banku (...) S.A.

Pismem z dnia 13 marca 2014 r. pełnomocnik I. T. wniósł do komornika o wstrzymanie czynności w postaci zajęć rachunków bankowych.

Pismem z dnia 11 marca 2014 r. pełnomocnik powódki wezwał adw. M. Z., jako pełnomocnika K. K., do wycofania wniosku o wszczęcie egzekucji Km 75/14.

Pismem z dnia 26 marca 2014 r. komornik sądowy R. W. wezwał I. T. do zapłaty kwoty 46,74 zł, którą to kwotę powódka uiściła przelewem w dniu 10 kwietnia 2014 r.

W tak ustalonym stanie faktycznym Sąd Rejonowy uznał, iż powództwo o pozbawienie wykonalności tytułów wykonawczych podlegało umorzeniu, natomiast powództwo o zapłatę podlegało uwzględnieniu w przeważającej części.

W pierwszej kolejności Sąd Rejonowy zauważył, że strona powodowa - jeszcze przed doręczeniem odpisu pozwu stronie pozwanej - dokonała zmiany powództwa, w ten sposób, że zamiast żądania o pozbawienie wykonalności tytułów wykonawczych wywiodła żądanie o zapłatę, następnie zaś na rozprawie w dniu 29 lipca 2015 r. cofnęła pozew o pozbawienie wykonalności tytułów wykonawczych.

Sąd wskazał, że w orzecznictwie i literaturze prezentowane jest zapatrywanie, które podziela również Sąd, zgodnie z którym, jeżeli zmiana powództwa polega na zgłoszeniu nowego roszczenia w miejsce dotychczasowego, to zmiana taka oznacza w istocie rzeczy wytoczenia nowego powództwa zamiast powództwa pierwotnego, co powoduje cofnięcie tego ostatniego. Innymi słowy, zmiana powództwa polegająca na zastąpieniu roszczenia dotychczasowego roszczeniem nowym powoduje powstanie w odniesieniu do roszczenia dotychczasowego sytuacji takiej, jaka powstaje w wyniku cofnięcia powództwa. Konsekwencją powyższego zapatrywania jest wniosek, że w sytuacji, gdy zmiana powództwa polega na zastąpieniu dotychczasowego roszczenia (żądania) roszczeniem (żądaniem) nowym i tym samym stanowi w odniesieniu do roszczenia (żądania) dotychczasowego cofnięcie pierwotnego powództwa, wówczas zmiana taka podlega nie tylko reżimowi art. 193 k.p.c., lecz również regulacji art. 203 k.p.c. W efekcie przyjmuje się, że w omawianej sytuacji zmiana powództwa podlega kontroli z punktu widzenia przesłanek wynikających z art. 203 k.p.c.

W niniejszej sprawie powódka cofnęła powództwo, co do żądania o pozbawienie wykonalności tytułów wykonawczych. Strona pozwana zaś wyraziła zgodę na przedmiotowe cofnięcie. Na tej podstawie Sąd Rejonowy uznał, iż zachodzą przesłanki do umorzenia postępowania w tym zakresie w oparciu o treść art. 355 § 1 k.p.c., a przy tym nie ujawniły się okoliczności, o których mowa w art. 203 § 4 k.p.c. mogące wskazywać, że czynność cofnięcia pozwu jest sprzeczna z prawem lub zasadami współżycia społecznego albo zmierza do obejścia prawa, o czym Sąd Rejonowy orzekł w punkcie pierwszym sentencji.

W dalszej kolejności Sąd I instancji dokonał rozważań w zakresie żądania powódki o zapłatę kwoty 11.233 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 13 marca 2014 r.

Zauważono, że poza sporem była w niniejszej sprawie okoliczność, że pod sygn. akt KM 75/14 toczyło się postępowanie z wniosku pozwanego przeciwko powódce w oparciu o wyrok Sądu Rejonowego w sprawie I C 258/01 z dnia 28.10.2005 r. oraz wyrok Sądu Okręgowego z dnia 26.04.2006 w sprawie II Ca 242/06 w zakresie należności głównej pozwanego 3.100 zł wymagalnej od dnia 11 czerwca 2001 r. Natomiast pod sygn. akt KM 1324/11 toczyło się postępowanie z wniosku powódki przeciwko pozwanemu w oparciu o wyrok Sądu Rejonowego z dnia 28.10.2005 r. sygn. akt I C 258/01 w zakresie należności głównej powódki 4.142 zł wymagalnej od dnia 13 grudnia 2000 r. Poza sporem była więc okoliczność, istnienia po obydwu stronach wierzytelności, jak też tego, że przysługująca powódce względem pozwanego wierzytelność przewyższała wierzytelność przysługującą pozwanemu względem powódki. Strony nie toczyły również sporu, co do wysokości wierzytelności przysługującej pozwanemu. Natomiast wysokość wierzytelności przysługującej powódce była przedmiotem sporu zarówno w postępowaniu egzekucyjnym, jak też i w niniejszym postępowaniu. Pełnomocnik pozwanego zakwestionował bowiem nie tylko okoliczność samego faktu dokonania skutecznego potrącenia, ale również zakres potrącenia wskazywany przez stronę powodową. Sąd uznał jednak, iż pełnomocnik pozwanego ograniczył się w tym względzie jedynie do ogólnikowego zarzutu, nie wyjaśnił dlaczego kwestionuje zakres tego potrącenia, uniemożliwiając tym samym Sądowi merytoryczne odniesienie się do tego zarzutu.

W dalszej kolejności Sąd Rejonowy wskazał, iż co prawda powódka nie wskazała podstawy prawnej swojego żądania, jednak przytoczone przez nią okoliczności nakazywały wiązać zgłoszone roszczenie z przepisem zawartymi w art. 410 w zw. z 405 k.c.

Sąd uznał, iż w niniejszej sprawie należało rozstrzygnąć, czy kwota 11.232,94 zł uiszczona przez powódkę w postępowaniu egzekucyjnym prowadzonym pod sygn. akt Km 75/14 była przedmiotem nienależnego świadczenia.

Ustalenia stanu faktycznego rozpoznawanej sprawy Sąd Rejonowy dokonał w oparciu o częściowo zgodne w tym względzie stanowiska stron sporu, a także dokumenty, które zostały złożone do akt sprawy, w tym również oświadczenie o potrąceniu złożone przez r. pr. M. A. (1). Sąd zauważył przy tym, że w niniejszym postępowaniu pozwany kwestionował skuteczność złożenia przez swojego pełnomocnika oświadczenia o potrąceniu, nie kwestionował jednak prawdziwości złożonych w sprawie dokumentów, w tym oświadczenia o potrąceniu oraz udzielonego pełnomocnictwa. Sąd brał również pod uwagę treść przesłuchania świadka oraz stron. Zauważył przy tym, że zeznania powódki w całości były spójne z przedstawionym przez nią stanowiskiem w sprawie oraz zgromadzonymi dokumentami. Natomiast zeznania pozwanego Sąd uznał za niespójne. Z jednej strony potwierdził on bowiem autentyczność podpisu złożonego pod pełnomocnictwem lecz zaprzeczył, aby obejmowało ono umocowania do składania w jego imieniu oświadczeń o potrąceniu. Równocześnie zaprzeczył, aby kiedykolwiek widział pismo zawierające oświadczenie o potrąceniu. Przy tym wskazał, że w jego ocenie obie wierzycelności nawzajem się znosiły. Nadto nie wskazał innego niż potrącenie powodu, ograniczenia postępowania egzekucyjnego dokonanego postanowieniem z dnia 20 listopada 2012 r, prowadzonego pod sygn. akt Km 1324/11. Nie uszło przy tym uwadze Sądu, iż okoliczność potrącenia została w uzasadnieniu tegoż postanowienia wskazana. Co znamienne pozwany poza negacją twierdzeń powódki w zakresie oświadczenia o potrąceniu - pomimo reprezentowania jego osoby od samego początku postępowania przez profesjonalnego pełnomocnika - nie przedłożył w niniejszej sprawie żadnych wniosków dowodowych. Zeznania świadka M. A. (3) nie wniosły niczego w zakresie rozstrzygnięcia albowiem świadek ten, pomimo braku podstawy prawnej, odmawiał odpowiedzi na pytania w zakresie udzielonego jemu przez pozwanego umocowania. Poza sporem przy tym pozostawała okoliczność wyegzekwowania przez pozwanego od powódki w toku postępowania egzekucyjnego Km 75/14 kwoty 11.232,94 zł.

Sąd nadmienił w tym miejscu, że z uwagi na okoliczności uiszczenia przez powódkę kwoty 11.232,94 zł nie znajduje zastosowania przepis art. 411 pkt 1 k.c. W ocenie Sądu przepis ten odnosi się bowiem wyłącznie do dobrowolnego spełnienia świadczenia, stąd też nie znajduje zastosowania w niniejszej sprawie. Kwota, o którą pozwany został, w ocenie powódki, bezpodstawnie wzbogacony przekazana została w toku postępowania egzekucyjnego, a więc zdaniem Sądu nie sposób dopatrzeć się w tej sytuacji znamion dobrowolności. Sąd uwzględnił również, że przepis art. 411 pkt 1 k.c. ma zastosowanie także wówczas, gdy z żądaniem zwrotu nienależnego świadczenia występuje osoba, która wiedziała o braku własnego zobowiązania wobec egzekwującego wierzyciela i nie podjęła żadnych przewidzianych prawem czynności, zmierzających do ograniczenia lub uniemożliwienia kontynuowania egzekucji (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 27 czerwca 2002 r., IV CKN 1166/00, OSNC 2003/6/90, Biul.SN 2002/12/9). Sąd uznał, iż powódce natomiast takiego zaniechania nie sposób zarzucić albowiem w przeciągu miesiąca od otrzymania zawiadomienia o wszczęciu przeciwko niej postępowania egzekucyjnego prowadzonego pod sygn. Km 75/14, pismem z dnia 11 marca 2014 r. wniosła do komornika o wstrzymanie egzekucji wskazując, że wierzycelność ta została spłacona w postępowaniu egzekucyjnym Km 1324/11.

Za zupełnie nieprzekonujące uznał Sąd również stanowisko strony pozwanej kwestionujące skuteczność złożenia przez ówczesnego pełnomocnika K. K. oświadczenia o potrąceniu. Twierdzenia pozwanego jakoby o takowym oświadczeniu nie miał wiedzy zostały przez sąd - z wyżej powołanych przyczyn - uznane za niewykazane. Powódka bowiem realizując spoczywający na niej na mocy art. 6 k.c. w zw. z art. 232 k.p.c. ciężar dowodowy, wykazała okoliczność złożenia oświadczenia o potrąceniu oraz okoliczność odpowiedniego umocowania pełnomocnika w tym względzie. Natomiast pozwany ograniczył się jedynie do zakwestionowania jej twierdzeń, nie podając przy tym żadnych logicznych uzasadnień swojego stanowiska. W tym Sąd wskazał, że sąd dzieląc w tym względzie ugruntowane w orzecznictwie

Sądu Najwyższego stanowisko uznał, że umocowanie r. pr. M. A. (1) obejmowało również swym zakresem umocowanie do złożenia przedmiotowego oświadczenia o potrąceniu.

W niniejszej sprawie K. K. – po otrzymaniu zawiadomienia o wszczęciu przeciwko niemu egzekucji - zwrócił się do r. pr. M. A. (1) celem obrony swoich praw udzielając pełnomocnictwa zarówno do działania w postępowaniach sądowych i majątkowych, W tym przede wszystkim związanych z wszczętym postępowaniem egzekucyjnym przed sądami powszechnymi, organami egzekucyjnymi oraz innymi instytucjami i podmiotami. Dokonana przez pełnomocnika powoda czynność w zakresie złożenia oświadczenia o potrąceniu z całą pewnością skutkowałą poprawą sytuacji pozwanego jako dłużnika, albowiem w jej wyniku doszło do zmniejszenia egzekwowanej na rzecz powódki wierzytelności. Powyższe zaś pozwoliło w ocenie Sądu na uznanie tejże czynności za stanowiącą obronę praw pozwanego, a tym samym złożoną w ramach umocowania wynikającego z pełnomocnictwa z dnia 22 kwietnia 2011 r. Co z kolei implikowało ustaleniem skuteczności złożenia przez pełnomocnika pozwanego oświadczenia o potrąceniu. W tym miejscu Sąd zauważył, że co prawda już w odpowiedzi na pozew pozwany podważył wyliczenia pełnomocnika powódki w zakresie przysługującej jej, względem pozwanego wierzytelności już po złożeniu oświadczenia o potrąceniu, wskazać jednakże należy, iż jak wynika z korespondencji przedprocesowej stron, w zakresie tych wyliczeń sporne pomiędzy stronami było jedynie, czy doszło do wygaśnięcia w całości wierzytelności powódki. Poza sporem natomiast pozostawała okoliczność, że w wyniku potrącenia w całości wygasła wierzytelność pozwanego wobec powódki. Dodano, że także z oświadczenia pełnomocnika pozwanego o potrąceniu wynika, iż dług pozwanego w stosunku do powódki wyniósł kwotę 5.073,29 zł, a dług powódki wobec pozwanego kwotę 4.391 zł. Sąd uznał zatem, iż w całości wygasło zobowiązanie pozwanego wobec powódki, wobec czego pozwany nie był uprawniony do dalszego prowadzenia egzekucji wobec powódki w sprawie KM 75/14. Skoro więc postanowieniem z dnia 20 listopada 2012 r. odstąpiono od prowadzenia egzekucji w zakresie kwoty potrąconej, to wniesienie przez K. K. w 2014 r. wniosku o wszczęcie postępowania egzekucyjnego znalazłoby uzasadnienie jedynie w sytuacji, gdyby I. T., w toku postępowania egzekucyjnego Km 1324/11 wyegzekwowała od pozwanego kwotę wyższą od należnej. Okoliczność tę winien jednak wykazywać pozwany, który nie złożył żadnych wniosków dowodowych w tym zakresie. Jego bierność dowodowa pozwoliła zaś na ustalenie, że już w momencie składania przez pozwanego wniosku o wszczęcie postępowania egzekucyjnego Km 75/14 jego wierzytelność, na skutek dokonanego potrącenia uległa umorzeniu.

Reasumując Sąd Rejonowy uznał, że pozwany w toku postępowania egzekucyjnego otrzymał od powódki świadczenie nienależne w kwocie 11.232,94 zł. Wierzytelność w tym zakresie wygasła. Ponieważ więc w tym czasie brak było już po stronie powódki zobowiązania do spełnienia świadczenia, świadczenie Sąd Rejonowy uznał za nienależne, a zatem podlegające zwrotowi, o czym orzekł w punkcie drugim.

W pozostałym zakresie, tj. co do roszczenia przekraczającego tę kwotę Sąd Rejonowy oddalił powództwo uznając je za niewykazane. Wskazano, że brak jest jakichkolwiek podstaw prawnych do zasądzenia od pozwanego na rzecz powódki kwoty 11.232,94 zł po zaokrągleniu do pełnego złotego, tj. kwoty 11.233 zł, jak wносиła powódka. Żądanie jej w zakresie 0,06 zł podlegało więc oddaleniu.

O odsetkach dochodzonych przez powoda wraz z roszczeniem głównym Sąd Rejonowy orzekł na zasadzie art. 481 § 1 i 2 k.c.

O kosztach procesu Sąd Rejonowy orzekł w punkcie czwartym wyroku na podstawie art. 100 k.p.c. w zw. z art. 108 § 1 k.p.c.

W punkcie piątym natomiast Sąd Rejonowy działając na podstawie art. 113 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2002 roku o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (tekst jedn. Dz. U. 2010 r., Nr 90, poz. 594 ze zm.) nakazał pobrać od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa - Sądu Rejonowego Szczecin - Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie kwotę 10,25 zł tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych.

Apelację od powyższego wyroku wywiódł pozwany i zaskarżając wyrok w części, to jest w punktach II, IV i V zarzucił mu:

1) naruszenie prawa materialnego poprzez błędną wykładnię przepisu art. 91 k.p.c. i przyjęcie, że pełnomocnictwo procesowe swoim zakresem obejmuje uprawnienie do złożenia oświadczenia o potrąceniu,

2) naruszenie przepisów postępowania, które miało istotny wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia:

a) 207 § 6 k.p.c. poprzez dopuszczenie dowodu z dokumentu - oświadczenia o potrąceniu niezgłoszonego przez stronę powodową w pozwie, pomimo braku uprawdopodobnienia, że wcześniejszy brak zgłoszenia tego wniosku dowodowego nastąpił bez jej winy,

b) art. 233 § 1 k.p.c. poprzez dowolną ocenę dowodu z dokumentów:

-pełnomocnictwa z dnia 22 kwietnia 2011 r. udzielonego przez pozwanego r. pr. M. A. (4) i r. pr. A. P. i przyjęcie - z powołaniem na ugruntowane w orzecznictwie Sądu Najwyższego stanowisko, że obejmuje ono uprawnienie do złożenia oświadczenia o potrąceniu,

- postanowienia Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym Szczecin - Centrum w Szczecinie A. O. z dnia 20 listopada 2012 r. w sprawę KM 1324/11 i przyjęcie, że świadczy ono o wzajemnym umorzeniu wierzytelności do wysokości wierzytelności przysługującej K. K.,

c) art. 365 § 1 k.p.c. poprzez zasądzenie od pozwanego na rzecz powódki kwot obejmujących koszty postępowania egzekucyjnego ustalone prawomocnym postanowieniem Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym Szczecin - Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie R. W. z dnia 14 kwietnia 2014 r., którymi w całości obciążono dłużniczkę I. T..

Z uwagi na powyższe wniesiono o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez oddalenie powództwa oraz zasądzenie od powódki na rzecz pozwanego zwrotu kosztów zastępstwa adwokackiego według norm przepisanych i nakazanie ściągnięcia na rzecz Skarbu Państwa nieuiszczonych kosztów sądowych oraz o zasądzenie od powódki na rzecz pozwanego zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego, w tym kosztów zastępstwa adwokackiego w tym postępowaniu według norm przepisanych.

W uzasadnieniu apelujący wskazał, iż Sąd I instancji z naruszeniem przepisu art. 207 § 6 k.p.c. dopuścił dowód z dokumentu – oświadczenia o potrąceniu z dnia 9 lipca 2011 r. wraz z załączonym pełnomocnictwem procesowym. Strona powoda, pomimo opierania swojego powództwa głównie na fakcie potrącenia nie dołączyła do pozwu dokumentu potwierdzającego tę czynność prawną. Zrobiła to dopiero po ponad roku od wszczęcia postępowania - po zapoznaniu się z argumentami odpowiedzi na pozew. W ocenie skarżącego bez znaczenia przy tym pozostaje okoliczność, że postępowanie w między czasie było zawieszona. W realiach niniejszej sprawy dowód z tego dokumentu powinien na podstawie przepisu art. 207 § 6 k.p.c. zostać pominięty.

Następnie podniesiono, iż po błędnym dopuszczeniu dowodu z dokumentu w postaci oświadczenia o potrąceniu i załączonego do niego pełnomocnictwa, Sąd Rejonowy - z enigmatycznym powołaniem na „ugruntowane w orzecznictwie Sądu Najwyższego stanowisko” dopuścił się błędnej wykładni przepisu prawa materialnego, który w ustawie procesowej reguluje zakres pełnomocnictwa procesowego. W ocenie pozwanego w realiach niniejszej sprawy nie sposób przyjąć, aby pełnomocnictwo udzielone przez pozwanego r.pr. M. A. (4) obejmowało także możliwość złożenia oświadczenia o potrąceniu. Jakkolwiek oświadczenie o potrąceniu może być zarówno złożone, jak i odebrane także przez pełnomocnika, to jednak nie stanowi w tym zakresie wystarczającego umocowania pełnomocnictwo procesowe, bowiem zakres umocowania określony w art. 91 k.p.c. nie uprawnia pełnomocnika procesowego z mocy ustawy do złożenia materialnoprawnego oświadczenia o potrąceniu, ani do odbierania takich oświadczeń {tak też Sąd Apelacyjny w Lublinie w wyroku z dnia 27 listopada 2013 r. (I ACa 532/13, LEX nr 1416179) oraz z dnia 29 maja 2013 r. (I ACa 89/13, LEX nr 1342296)}. W okolicznościach rozpatrywanej sprawy brak było natomiast podstaw, aby uznać, że pozwany udzielił swojemu pełnomocnikowi procesowemu dorozumianego pełnomocnictwa do złożenia oświadczenia o potrąceniu, zwłaszcza, że sam pozwany wyraźnie temu zaprzeczył. Pełnomocnictwo z dnia 22 kwietnia 2011 r. jest typowym pełnomocnictwem procesowym i nie sposób przyjąć, że obejmuje ono umocowanie do dokonywania czynności materialnoprawnych. Tym samym podniesiono, iż dokonana przez Sąd ocena tego dokumentu jest błędna

i przekracza granice wyznaczone dyspozycją przepisu art. 233 § 1 k.p.c. Wskazano, iż sporządzone przez r.pr. M. A. (1) oświadczenie o potrąceniu było prawnie bezskuteczne. Pozwany nie otrzymywał żadnej korespondencji od Komornika Sądowego A. O. i nie miał wiedzy na temat oświadczeń składanych przez jego pełnomocnika procesowego - ustanowionego wyłącznie do reprezentowania w postępowaniu egzekucyjnym.

Następnie podniesiono, iż z poddawanego analizie w toku postępowania dowodowego postanowienia Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym Szczecin - Centrum w Szczecinie A. O. z dnia 20 listopada 2012 r. nie wynika, aby w jakiegokolwiek części doszło do umorzenia postępowania egzekucyjnego, a jego uzasadnienie wskazuje jedynie na ograniczenie egzekucji przez wierzyciela I. T.. Tymczasem skuteczne potrącenie powinno prowadzić do częściowego umorzenia postępowania nie na skutek ograniczenia wniosku egzekucyjnego, a w związku ze spełnieniem świadczenia poza postępowaniem egzekucyjnym - właśnie poprzez potrącenie. Ograniczenie wniosku egzekucyjnego prowadzi bowiem do zwrotu wierzycielowi tytułu wykonawczego po zakończeniu postępowania i umożliwia ponowne wszczęcie egzekucji w zakresie kwot niewyegzekwowanych - niewskazanych w adnotacji dokonywanej przez komornika na tytule wykonawczym.

Dodatkowo zwrócono uwagę, że zasądzona kwestionowanym orzeczeniem kwota obejmuje również koszty postępowania egzekucyjnego Km 75/14 ustalone prawomocnym postanowieniem Komornika Sądowego S. - P. i Zachód w S. R. W. z dnia 14 kwietnia 2014 r. Postanowieniem tym Komornik wyliczył koszty przeprowadzonej egzekucji i obciążył nimi w całości I. T.. Powódka nie zakwestionowała powyższego postanowienia i nie zaskarżyła go do sądu egzekucyjnego. Postanowienie to stało się prawomocne. W takiej sytuacji, zgodnie z przepisem art. 365 § 1 k.p.c., postanowienie Komornika Sądowego R. W. wiąże Sąd orzekający w niniejszej sprawie i nie ma podstawy prawnej do nakazania pozwanemu zwrotu kwot określonych tym postanowieniem. W ocenie apelującego Sąd Rejonowy nie mógł dokonać odmiennej oceny prawnej celowości przeprowadzenia egzekucji niż zawarta w prawomocnym postanowieniu komornika. Granice mocy wiążącej prawomocnego orzeczenia określiła bowiem jego sentencja, która w niniejszej sprawie jednoznacznie wskazuje na obciążenie kosztami w całości dłużnika.

W odpowiedzi na apelację powódka wniosła o jej oddalenie w całości oraz o zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego, w tym kosztów postępowania adwokackiego.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja okazała się nieuzasadniona.

Zdaniem Sądu Odwoławczego, Sąd I instancji przeprowadził postępowanie dowodowe w zakresie wystarczającym dla poczynienia ustaleń faktycznych mających wpływ na zastosowanie przepisów prawa materialnego. Zgromadzone w sprawie dowody poddał wszechstronnej, wnikliwej ocenie, odpowiadającej wymogom stawianym przez przepis art. 233 § 1 k.p.c. i na ich podstawie poczynił prawidłowe ustalenia faktyczne w sprawie. Mając na uwadze powyższe Sąd Okręgowy podzielił przeprowadzoną przez Sąd Rejonowy ocenę zgromadzonych w sprawie dowodów, tym samym akceptując poczynione w oparciu o te ustalenia faktyczne i uznając je za własne, bez ich ponownego przytaczania (postanowienie Sądu Najwyższego z 26.04.2007 r., II CSK 18/07). Nadto z uwzględnieniem poczynionych poniżej uwag, uznaje za słuszne i podziela rozważania prawne przedstawione przez Sąd I instancji.

Wobec tego, że prawidłowość zastosowania lub wykładni prawa materialnego może być właściwie oceniona jedynie na kanwie niewadliwie, zgodnie z prawem procesowym ustalonej podstawy faktycznej rozstrzygnięcia, w pierwszym rzędzie należało odnieść się do zarzutów naruszenia prawa procesowego, które dotyczyły kwestii gromadzenia materiału dowodowego (art. 207 § 6 k.p.c.) oraz jego oceny (art. 233 § 1 k.p.c.).

Apelacja jest chybiona w zakresie w jakim zarzuca naruszenie art. 207 § 6 k.p.c. poprzez dopuszczenie dowodu z oświadczenia o potrąceniu z dnia 9 lipca 2011 roku wraz z załączonym pełnomocnictwem, które to dowody zdaniem apelującego jako spóźnione winny zostać pominięte. Zarzut ten nie mógł zostać rozpoznany przez sąd odwoławczy.

Zgodnie z art. 162 k.p.c. "strony mogą w toku posiedzenia, a jeżeli nie były obecne, na najbliższym posiedzeniu zwrócić uwagę sądu na uchybienia przepisom postępowania, wnosząc o wpisanie zastrzeżenia do protokołu. Stronie, która zastrzeżenia nie zgłosiła, nie przysługuje prawo powoływania się na takie uchybienia w dalszym toku postępowania, chyba że chodzi o przepisy postępowania, których naruszenie sąd powinien wziąć pod rozwagę z urzędu, albo że strona uprawdopodobni, iż nie zgłosiła zastrzeżeń bez swojej winy". Nie ulega wątpliwości, że obowiązek zgłoszenia zastrzeżeń do czynności sądu w trybie przewidzianym w art. 162 k.p.c. obejmuje m.in. postanowienia w przedmiocie przeprowadzenia dowodu (tak np. wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 20 grudnia 2012 r. VI ACa 1188/11, uchwała Sądu Najwyższego z dnia 27 października 2005 r. III CZP 55/05). Niezgłoszenie zastrzeżenia do protokołu rozprawy uniemożliwia skuteczne powoływanie się w apelacji na zarzuty związane z uchybieniem przepisom postępowania.

In concreto pełnomocnik pozwanego był obecny na rozprawie poprzedzającej wydanie wyroku w dniu 18 grudnia 2015 roku, na której Sąd Rejonowy dopuścił dowód z dokumentów znajdujących się w aktach postępowania egzekucyjnego w sprawie Km 1324/11 w postaci m. in. odpisu oświadczenia o potrąceniu z dnia 9 maja 2011 roku oraz pełnomocnictwa z dnia 22 kwietnia 2011 roku (vide: protokół rozprawy k. 126- 130) przy czym nie zgłosił zastrzeżenia co do uwzględnienia tego wniosku dowodowego, nie zażądał jego zaprotokołowania. W konsekwencji jego uprawnienie na powołanie się na to uchybienie w apelacji wygasło.

Tym niemniej Sąd Okręgowy wskazuje, iż zarzut ten nawet przy założeniu, że mógł zostać podniesiony – okazał się bezzasadny. Sąd Rejonowy na wzmiankowanej wyżej rozprawie dopuścił dowód z dokumentów w postaci oświadczenia o potrąceniu oraz dokumentu pełnomocnictwa, które to dokumenty znajdowały się w aktach egzekucyjnych Km 1324/11. Analiza akt sprawy wykazała, że wniosek w tym przedmiocie został złożony już w pozwie (vide k. 34- 38). Jakkolwiek, powódka bezsprzecznie nie dokonała wówczas formalnego złożenia tych dokumentów do akt sprawy, to jednak wskazano akta komornicze w których dowody te zostały umiejscowione. W taki też sposób doszło do przeprowadzenia tego dowodu. Sąd Rejonowy zwrócił się do organu egzekucyjnego o przekazanie wymienionych akt a następnie zawnioskowane dowody przeprowadził (bez sprzeciwu ze strony pozwanego o czym była mowa powyżej).

Kolejny postawiony w apelacji zarzut naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. zbudowany wokół kwestii wadliwie dokonanej oceny dokumentu pełnomocnictwa z dnia 22 kwietnia 2011 roku jest powiązany nierozzerwanie z zarzutem naruszenia art. 91 k.p.c. A. z powołaniem na stanowisko judykatury, wskazał że umocowanie procesowe o jakim mowa w art. 91 k.p.c. nie daje podstaw do podejmowania przez pełnomocnika czynności materialnoprawnych – jakim jest złożenie oświadczenia o potrąceniu.

Stanowisko prezentowane przez apelującego jest co do zasady jest prawidłowe, przy czym w realiach sprawy nie mamy do czynienia z pełnomocnictwem stricte procesowym.

Pełnomocnictwo procesowe ma charakter pełnomocnictwa szczególnego, o ustawowej treści ujętej w art. 91 k.p.c. Obejmuje upoważnienie do podejmowania decyzji i czynności o charakterze procesowym, łączących się ze sprawą, nie wyłączając powództwa wzajemnego, skargi o wznowienie postępowania i postępowania wywołanego ich wniesieniem, jak też wniesieniem interwencji głównej przeciwko mocodawcy.

Pełnomocnik procesowy z mocy ustawy jest uprawniony do dokonywania jedynie tych czynności prawa materialnego, które wynikają z art. 91 k.p.c. (zawarcie ugody, zrzeczenie się roszczenia, uznanie powództwa). Nie dotyczy to innych czynności materialnoprawnych, w szczególności oświadczenia o potrąceniu składanego w toku procesu.

Pełnomocnictwo takie może być poddawane przez mocodawcę korektom – rozszerzone lub ograniczone. Jeśli chodzi o ograniczenie zakresu pełnomocnictwa, to musi ono wynikać z samego dokumentu pełnomocnictwa (nowego pełnomocnictwa) bądź oświadczenia złożonego do protokołu w trybie art. 89 § 2. Nie może ono przy tym wynikać z jednostronnego oświadczenia pełnomocnika. Rozszerzenie pełnomocnictwa będzie natomiast dotyczyło czynności

prawa materialnego innych niż wymienione w art. 91 pkt 4 i wówczas do oceny skuteczności tego pełnomocnictwa należy stosować art. 92 k.p.c. w zw. z art. 95 k.c.

Treść dokumentu pełnomocnictwa z dnia 22 kwietnia 2011 roku, została sformułowana w sposób następujący: „ Pan K. K. udziela radcy prawnemu M. A. (4) (..) oraz radcy prawnemu A. P. (...), pełnomocnictwa do występowania w jego imieniu we wszystkich sprawach sądowych i majątkowych, w tym związanych ze wszczętym postępowaniem egzekucyjnym, prowadzonym przez komornika sądowego przy SR w Szczecinie A. O.- sygn. Km 1324/11. Pełnomocnictwo niniejsze obejmuje prawo do występowania przed sądami powszechnymi, sądami administracyjnymi oraz Sądem Najwyższym i Naczelnym Sądem Administracyjnym a także przed wszystkimi organami administracyjnymi, podatkowymi, egzekucyjnymi a także instytucjami i podmiotami oraz prawo udzielenia pełnomocnictw substytucyjnych”.

Treść oświadczenia mocodawcy i pełnomocnika podlega wykładni według reguł przewidzianych w art. 65 k.c. (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 18 kwietnia 2003 r., II CKN 1216/00 oraz postanowienie z dnia 16 grudnia 2004 r., V CZ 141/04) dla ustalenia ich zgodnego zamiaru w odniesieniu do zakresu działania pełnomocnika w imieniu mocodawcy. Treść ww. dokumentu wskazuje, iż nie było ono wyłącznie pełnomocnictwem procesowym uregulowanym w art. 91 k.p.c. Kluczowe znaczenie ma użyty w tym dokumencie zwrot „w sprawach sądowych i majątkowych”, który powoduje, że mamy do czynienia z umocowaniem do dokonywania w imieniu mocodawcy czynności, które wywołują skutki prawne w jego sferze majątkowej. Gdyby bowiem mocodawca poprzestał wyłącznie na sformułowaniu „w sprawach sądowych” niewątpliwie mielibyśmy do czynienia wyłącznie z pełnomocnictwem stricte procesowym. Skoro jednak mocodawca dodał do tego sformułowanie również o sprawach majątkowych, niewątpliwym jest, że jego wolą było rozszerzenie zakresu udzielonego pełnomocnictwa.

Za takim rozumieniem treści pełnomocnictwa przemawia wykładnia językowa, celowościowa oraz dyrektywa racjonalnego działania stron, a rozsądnie oceniając ich postępowanie nie można przyjąć, że ta część pełnomocnictwa nie miała znaczenia dla określenia jego zakresu. Przemawiają za tym okoliczności jego sporządzenia, do których należy zawodowy i profesjonalny charakter osoby przyjmującej pełnomocnictwo, której nie dają podstawy do uznania by dodany zwrot „ w sprawach (...) majątkowych” był zbędny tudzież miał na celu powtórzenie bądź wyeksponowanie sformułowania „ spraw sądowych”. Odmienność semantyczna sformułowań „w sprawach sądowych”, w „sprawach majątkowych” czyni niewiarygodnym twierdzenie pozwanego, który zaprzecza by obejmowało ono czynności materialno – prawne. Jakkolwiek zawnioskowany na okoliczność treści pełnomocnictwa świadek w osobie radcy prawnego M. A. (1) odmówił składania zeznań, powołując się na tajemnicę zawodową, to jednak podejmowanie przezeń czynności w postaci złożenia oświadczenia o potrąceniu z wyraźnym odwołaniem do umocowania do reprezentowania w (cyt.) „ sprawach dotyczących spraw majątkowych K. K.” (k. 35-36, Km 1324/11) świadczy o tym, że w ocenie tegoż pełnomocnika posiadał umocowanie do składania tego rodzaju oświadczeń w imieniu mocodawcy.

Rekapitułując, zakres umocowania M. A. (1) obejmował oprócz czynności wymienionych w art. 91 k.p.c. a także czynności materialno – prawne. Do tak określonego zasięgu należą czynności związane ze złożeniem oświadczenia o potrąceniu.

Potrącenie jest czynnością materialnoprawną, której celem jest doprowadzenie do wygaśnięcia wzajemnych zobowiązań (art. 498 k.c.), drogą jednostronnego oświadczenia materialnoprawnego wywołującego skutek prawny, niezależnie od woli uprawnionego do wierzytelności objętej potrąceniem, do chwili złożenia go w taki sposób, ażeby druga strona mogła się zapoznać z jego treścią (art. 499 k.c., 61 k.c.). Sankcją jednostronnej czynności prawnej dokonanej przez pełnomocnika bez umocowania, o której mowa w zd. pierwszym art. 104, jest nieważność bezwzględna. Skoro, radca prawny M. A. (1) złożył oświadczenie będąc do tego umocowanym, to czynność ta jest ważna i wywołała skutek w postaci wzajemnego umorzenia wierzytelności.

Niezależnie od poczynionych wyżej uwag okoliczności sprawy uprawniały do przyjęcia, że umocowanie to zostało udzielone także w sposób dorozumiany. Zagadnienie dopuszczalności podejmowania przez takiego pełnomocnika procesowego czynności do jakich należy złożenie oświadczenia o potrąceniu (materialnoprawnego) było przedmiotem

szerszego zainteresowania Sądu Najwyższego w dwóch orzeczeniach, które przywołał zarówno Sąd Rejonowy (wyrok z dnia 4 lutego 2004 roku w sprawie I CK 181/03), jak i strona pozwana w apelacji (wyrok z dnia 20 października 2004 roku, sygn. akt I CSK 204/04, z odmiennymi jednakże wnioskami).

Sąd Najwyższy w ostatnim z ww. wyroków stwierdził, że pełnomocnictwo o zakresie przewidzianym w art. 91 k.p.c. nie uprawnia pełnomocnika do złożenia w imieniu mocodawcy materialnoprawnego oświadczenia o potrącenia, gdyż żadne z przewidzianych przez ustawę uprawnień, nawet uprawnienie do wniesienia powództwa wzajemnego, nie daje podstaw do takiego wniosku. Wszystkie one dotyczą bowiem działań o charakterze procesowym.

Możliwość udzielenia takiego pełnomocnictwa w sposób dorozumiany rozpatrywana była w obydwu przypadkach. W sprawie I CSK 204/04 Sąd Najwyższy uznał, że rozszerzenie zakresu pełnomocnictwa nastąpiło w sposób dorozumiany, bowiem pełnomocnik złożył oświadczenie o potrąceniu na rozprawie, w obecności mocodawcy, który tolerował takie działanie. W drugiej sprawie (I CK 181/03) Sąd Najwyższy wyraził dalej idące zapatrywanie, że założenie celowego działania mocodawcy, nakierowanego na wygranie procesu generalnie uzasadnia włączenie do zakresu pełnomocnictwa procesowego uprawnienia do złożenia materialnoprawnego oświadczenia o potrąceniu wierzytelności.

Przyjmując za dopuszczalną liberalną, lecz odpowiadającą praktyce, wykładnię celowościową, zaprezentowaną w orzeczeniu z 4 lutego 2004 r., nie można przeoczyć, że znajduje ona uzasadnienie jedynie w wypadku, kiedy dotyczy działań nakierowanych na wygranie procesu.

W badanej sprawie na co słusznie zwrócił uwagę Sąd I instancji, złożenie oświadczenia przez radcę prawnego M. A. (1) z całą pewnością skutkowało poprawą sytuacji pozwanego w toku prowadzonego przeciwko niemu z wniosku powódki postępowania egzekucyjnego w sprawie Km 1324/11 albowiem w jej wyniku doszło do zmniejszenia egzekwowanej na rzecz powódki wierzytelności. Zatem z punktu widzenia postępowania egzekucyjnego, złożenie takiego oświadczenia przez pełnomocnika pozwanego (dłużnika) było dlań korzystne.

Za chybiony uznać należało ponadto zarzut wadliwej oceny postanowienia komornika sądowego z dnia 20 listopada 2012 roku, albowiem wbrew odmiennemu zapatrywaniu apelującego w jego treści wskazano wprost, iż powodem ograniczenia egzekucji było złożenie świadczenia o potrąceniu wobec egzekwującego wierzyciela. Postanowienie to zostało doręczone w dniu 7 stycznia 2013 roku, do rąk reprezentującego pozwanego pełnomocnika – radcy prawnego M. A. (1) i nie zostało przezeń zakwestionowane.

Nie było podstaw do przyjęcia, że został naruszony art. 365 k.p.c., który apelujący uzasadniał zasądzeniem kosztów postępowania egzekucyjnego którymi na mocy postanowienia komornika sądowego z dnia 14 kwietnia 2014 roku (Km 75/14) została w całości obciążona powódka.

W myśl art. 365 § 1 k.p.c., orzeczenie prawomocne wiąże nie tylko strony i sąd, który je wydał, lecz również inne sądy oraz inne organy państwowe i organy administracji publicznej, a w wypadkach w ustawie przewidzianych także inne osoby. W świetle brzmienia tego przepisu sąd orzekający w niniejszej sprawie, był związany rozstrzygnięciem komornika sądowego R. W. w sprawie Km 75/14, którym komornik ustalił koszty postępowania egzekucyjnego i obciążył nimi w całości powódkę. Tym niemniej Sąd Rejonowy nakazując zwrot przez pozwanego wyegzekwowanych kosztów nie naruszył powagi rzeczy osądzonej.

Jakkolwiek nie zostało to wyrażone wprost przez Sąd meriti to właściwą podstawą prawną dla zasądzenia tych kosztów był reżim odpowiedzialności odszkodowawczej a konkretnie model odszkodowawczej odpowiedzialności deliktowej (art. 415 k.c.). Przesłankami tej odpowiedzialności są bowiem szkoda, bezprawny czyn sprawcy noszący znamiona winy oraz adekwatny związek przyczynowy pomiędzy działaniem sprawcy a powstaniem szkody. Wszystkie wymienione przesłanki zostały w tej sprawie spełnione.

Zachowaniem sprawcy szkody (pozwanego) było bezprawne, wobec umorzenia przysługującej mu wobec powódki wierzytelności. skierowanie egzekucji do jej majątku. Powyższe działanie wyrządziło szkodę w majątku powódki

spowodowaną koniecznością uiszczenia kosztów niezbędnych do celowego przeprowadzenia egzekucji przez komornika sądowego. Pomiedzy zachowaniem sprawcy szkody, a powstaniem szkody zaistniał adekwatny związek przyczynowy. W rozpatrywanym przypadku szkoda była normalnym następstwem zachowania sprawcy, gdyby bowiem pozwany nie wszczął postępowania to powódka nie musiałaby ponosić kosztów niezbędnych do celowego prowadzenia egzekucji przez Komornika Sądowego.

Tak argumentując Sąd Okręgowy na podstawie art. 385 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. orzekł jak w punkcie 1 sentencji.

O kosztach postępowania apelacyjnego orzeczono w punkcie 2. sentencji wyroku. Zgodnie z art. 98 § 1 k.p.c. strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony (koszty procesu). Cytowany przepis wyraża podstawową zasadę rozstrzygnięcia o kosztach postępowania - odpowiedzialności za jego wynik. Mając powyższe unormowanie na względzie Sąd Okręgowy wskazuje, iż w rozpatrywanej sprawie apelacja pozwanego okazała się w całości niezasadna, a więc to on jest w rozumieniu art. 98 § 1 k.p.c. stroną przegrywającą sprawę w postępowaniu apelacyjnym. Zatem wobec zgłoszonego przez powódkę żądania zwrotu kosztów tego postępowania, to pozwany winna zwrócić jej przedmiotowe koszty. Koszty postępowania apelacyjnego powódki wyniosły 2.400 zł, a stanowi je w tej wysokości wynagrodzenie adwokata reprezentującego tę stronę, które przy uwzględnieniu wartości przedmiotu zaskarżenia i wysokości stawki minimalnej, zostało ustalone na podstawie § 2 pkt 5 w zw. z § 10 ust.1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (j.t. Dz.U. z2015 r., poz. 1800).

SSO Karina Marczak SSO Tomasz Szaj SSR (del.) Grzegorz Orlonek